

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1182

[Total No. of Pages : 2

[5210]-101

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

**BL : 101 - Foundations of Library & Information Science
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words (any three)

[15]

- a) Write a short note on Baroda library movement.
- b) Explain the objectives of academic libraries
- c) Write a short note on 'College libraries'
- d) Write a note on libraries for the blinds.
- e) List extension and publicity methods.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain the second law of library science.

OR

- b) Discuss the role of the library in developing reading habits in the public.

Q3) Answer in 300 words (any one)

[15]

- a) "Library is a social institution", Explain in detail.
- b) Define national library and list the objectives and functions of the national library in detail.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1182

[5210]-101

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 101 - Foundations of Library & Information Science

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तर द्या (कोणतेही तीन) [15]
अ) बडोदा ग्रंथालय चळवळ यावर थोडक्यात टीप लिहा.
ब) शैक्षणिक ग्रंथालयांची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
क) 'महाविद्यालयीन ग्रंथालये' यावर थोडक्यात टीप लिहा.
ड) अंधांसाठीचे ग्रंथालय यावर टीप लिहा.
इ) विस्तारित सेवा आणि प्रसिद्धी प्रकारांची यादी द्या.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [10]
अ) ग्रंथालय शास्त्राचा दूसरा नियम स्पष्ट करा.
ब) जनतेच्या वाचनाच्या सवयी विकसित करण्यातील ग्रंथालयांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर द्या (कोणतेही एक) [15]
अ) "ग्रंथालये सामाजिक संस्था आहेत", सविस्तर स्पष्टीकरण द्या.
ब) राष्ट्रीय ग्रंथालयाची व्याख्या देऊन त्याची उद्दिष्टे व कार्ये यांची सखोल यादी द्या.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1183

[Total No. of Pages : 2

[5210]-102

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 102 -Library Organization

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three)

[15]

- a) Write a note on GOC
- b) State the need of library Rules.
- c) What are the functions of a good charging system?
- d) List any five book selection tools.
- e) Write a note on library statistics.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain principle of book selection "The right book to the right reader at the right time"
- b) Describe in detail browne charging system.

Q3) Answer in 300 words (any one)

[15]

- a) State and justify various columns for a page in a accession register.
- b) What is the purpose of library's Annual Report? Discuss the contents of a library's Annual Report.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1183

[5210]-102

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 102 -Library Organization

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) जी.ओ.सी. (GOC) वर टीप लिहा.
ब) ग्रंथालय नियमांची गरज विशद करा.
क) चांगल्या देवघेव पद्धतींची कार्ये सांगा.
ड) पुस्तक निवडीच्या कोणत्याही पाच साधनांची यादी द्या.
इ) ग्रंथालयाची आकडेवारी (सांख्यिकी) यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
अ) “योग्य ग्रंथ, योग्य वाचकाला, योग्य वेळी दिला पाहिजे” हे ग्रंथ निवडीचे तत्व स्पष्ट करा.
ब) ब्राऊन देवघेव पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
अ) दारवलनोंद वही मध्ये कोणते रकाने असावेत ते सांगून त्याची आवश्यकता स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालाचा उद्देश सांगा. ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालाचा घटकांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1184

[Total No. of Pages : 2

[5210]-103

B.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

**BL : 103 - Reference Service and Information Sources
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three)

[15]

- a) Referral service
- b) Library orientation
- c) List out any five encyclopedias
- d) Electronic reference sources.
- e) FAQs (Frequently Asked Questions)

Q2) Write answers in 100 words (any one)

[10]

- a) Enumerate the difference between the reference book and General book.
- b) Write a detailed note on reference service provided in public library.

Q3) Write answers in 300 words (any one)

[15]

- a) What are dictionaries? Explain the criteria to evaluate dictionaries.
- b) Discuss the importance of reference service explain how to organise reference section of university library.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1184

[5210]-103

B.LIB.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 103 : Reference Service and Information Sources

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) रेफरल सेवा
ब) 'ग्रंथालय परिचय'
क) पाच ज्ञानकोशांची यादी द्या.
ड) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधने
इ) एफ.ए.क्यू. (FAQS)
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
- अ) 'संदर्भ ग्रंथ' व 'सामान्य ग्रंथ' यामधील फरक विशद करा.
ब) सार्वजनिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवेवर सविस्तर टीप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) [15]
- अ) 'शब्दकोश' म्हणजे काय? शब्दकोश मूल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.
ब) संदर्भ सेवेचे महत्व याची चर्चा करा? विद्यापिठ ग्रंथालयाचे 'संदर्भ सेवा विभाग' कसे आयोजित कराल हे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1185

[Total No. of Pages : 2

[5210]-104

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 104 - Information Science

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following in 50 words (any three)

[15]

- a) Define standards
- b) Enumerate the four approaches to information
- c) Give the characteristics of information.
- d) Enumerate secondary sources of information.
- e) Write a note on Behaviour studies.

Q2) Answer the following in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain the difference between documentation work and documentation service.
- b) Explain with the help of a diagram information transfer process.

Q3) Answer the following in 300 words (any one)

[15]

- a) Enumerate and explain the categories of documentary sources with the help of a diagram.
- b) Discuss the different techniques and methods of assessing information needs of researchers.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1185

[5210]-104

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 104 - Information Science

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तर द्या (कोणतेही तीन) [15]
अ) प्रमाणकाची (Standards) व्याख्या द्या.
ब) माहितीचे चार दृष्टिकोन सांगा.
क) माहितीचे वैशिष्ट्ये द्या.
ड) द्वितीयक माहितीची (Secondary Sources) साधने लिहा.
इ) वर्तन अभ्यास (Behavior Study) यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [10]
अ) प्रलेखन कार्य व प्रलेखन सेवा यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) माहिती संप्रेषण पद्धत आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर द्या (कोणतेही एक) [15]
अ) माहिती साधनाचे प्रकार आकृतीच्या सहाय्याने यादी सहित स्पष्ट करा.
ब) संशोधकांच्या माहितीच्या गरजा जाणून घेण्याच्या तंत्र व पध्दतीची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1186

[Total No. of Pages : 2

[5210]-105

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 105 - Knowledge Organisation - A (Theory)
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three) **[15]**

- a) Explain the need of classification in day-to-day life.
- b) Enumerate the canon of notation.
- c) What is fission?
- d) State the different types of notation.
- e) Write a note on book number

Q2) Write answer in 100 words (any one) **[10]**

- a) Differentiate between knowledge classification and book classification.
- b) Write a note on tree of porphyry.

Q3) Write answer in 300 words (any one) **[15]**

- a) Explain the special features of book classification.
- b) Write a detailed note on universe of subjects as mapped in colon classification.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1186

[5210]-105

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 105 : Knowledge Organisation - A (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) दैनंदिन जीवनात वर्गीकरणाची गरज स्पष्ट करा.
ब) चिन्हांकनाच्या सुत्रांची यादी द्या.
क) फिझन (Fission) म्हणजे काय?
ड) चिन्हांकनाचे विविध प्रकार विशद करा.
इ) ग्रंथाक यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
अ) ज्ञान वर्गीकरण व ग्रंथ वर्गीकरण यातील फरक लिहा.
ब) पॉर्फिरीचा वृक्ष यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
अ) ग्रंथ वर्गीकरणाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) कोलन वर्गीकरण पध्दतीमधील ज्ञान विश्वाच्या रचने विषयी सविस्तर टीप लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1187

[Total No. of Pages : 2

[5210]-106

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 106 - Document Description : A (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three) **[15]**

- a) What are the functions of library catalogue?
- b) State the advantages of bibliography.
- c) Write the advantages of dictionary catalogue.
- d) Give the structure of main entry according to AACR - II (R)
- e) Explain the role of cataloguer in the library system.

Q2) Write answer in 100 words (any one) **[10]**

- a) Explain what is classified catalogue. Point out the differences between dictionary catalogue and classified catalogue.
- b) What the differences between library catalogue and bibliography?

Q3) Write answer in 300 words (any one) **[15]**

- a) Explain in detail technical reading of a book.
- b) What are the advantages and purpose of library catalogue. Discuss the functions and objectives given by C.A. Cutter.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1187

[5210]-106

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 106 - Document Description : A (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]

अ) ग्रंथालय तालिकेची कार्ये काय?

ब) सूचीचे फायदे सांगा.

क) कोष तालिकेचे फायदे लिहा.

ड) AACR-II-(R) च्या मुख्य नोंदीचे स्वरूप द्या.

इ) ग्रंथालयातील तालिकाकाराची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

अ) वर्गीकृत तालिका म्हणजे काय हे स्पष्ट करा. कोषतालीका आणि वर्गीकृत तालिका यामधील फरक स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालय तालिका आणि ग्रंथसूची या मधील फरक काय?

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणताही एक) [15]

अ) ग्रंथांचे तांत्रिक वाचन स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालय तालिकेचे फायदे व हेतू काय? सी.ए.कटर यांनी दिलेली कार्ये व ध्येये यांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1188

[Total No. of Pages : 2

[5210]-107

B.Lib I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 107 - Information Technology Basics (Theory)
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three) **[15]**

- a) State advantages of use of I.T. in library.
- b) Give different storage devices.
- c) What is WINDOWS?
- d) What is DBMS?
- e) State various sections of library in which computer can be used.

Q2) Write answer in 100 words (any one) **[10]**

- a) Explain the functions of different units of computer.
- b) Write a detailed note on DELNET.

Q3) Write answer in 300 words (any one) **[15]**

- a) What is MS-Office? Explain different software systems used in MS-Office.
- b) State the need for library computerization. Explain how computer can be used in catalogueing section.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1188

[5210]-107

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 107 - Information Technology Basics (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) माहिती तंत्रज्ञानाच्या वापराचे ग्रंथालयातील फायदे सांगा.
- ब) संचयाची निरनिराळी साधने सांगा.
- क) विंडोज म्हणजे काय?
- ड) डी.बी.एम.एस. म्हणजे काय?
- इ) संगणक ग्रंथालयातील कोणत्या विभागात वापरता येतो ते सांगा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
- अ) संगणकाच्या विविध घटकांची कार्य स्पष्ट करा.
- ब) डेलनेट यावर सविस्तर टिप लिहा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही एक) [15]
- अ) एम.एस.ऑफिस म्हणजे काय? एम.एस. ऑफिस मध्ये वापरल्या जाणाऱ्या निरनिराळ्या आक्षावली स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथालय संगणकीकरणाची गरज सांगा. तालिकीकरण विभागात संगणक कसा वापरता ते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1189

[Total No. of Pages : 2

[5210]-201

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 201 - Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) State the need of library publicity
- b) List the objectives of RRRLF
- c) Write a short note on copyright act.
- d) State the advantages of library co-operation
- e) List the functions of ILA.

Q2) Write answers in 100 words each: (any one)

[10]

- a) Explain the various extension activities that can be provided by public libraries?
- b) Write a detailed note on the salient features of Maharashtra public libraries Act, 1967.

Q3) Answers in 300 words: (any one)

[15]

- a) Explain the philosophy of librarianship and its need.
- b) Define resource sharing and explain the areas of resource sharing in libraries.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1189

[5210]-201

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 201 - Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) ग्रंथालय प्रसिद्धीची (library publicity) गरज विशद करा.
ब) आर.आर.आर. एल.एफ. (R.R.R.L.F.) ची उद्दिष्टे यांची यादी द्या.
क) 'कॉपीराईट कायदा' वर टीप लिहा.
ड) ग्रंथालय सहकार्याचे फायदे विशद करा.
इ) ILA चे कार्ये लिहा.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [10]
- अ) सार्वजनिक ग्रंथालयाद्वारे पुरविलेल्या जाणाऱ्या विविध विस्तारित कार्ये स्पष्ट करा.
ब) महाराष्ट्र राज्य सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा 1967 ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]
- अ) ग्रंथपालनांचे तत्वज्ञान व गरज स्पष्ट करा.
ब) साधनांच्या सहकारी वापराची व्याख्या देऊन ग्रंथालयीन साधनांच्या सहकारी वापराची क्षेत्रे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1190

[Total No. of Pages : 2

[5210]-202

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 202 : Library Management

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three)

[15]

- a) State any five enemies of books.
- b) Explain concept of HRM.
- c) List qualities of a good manager.
- d) List various methods of shelving.
- e) Explain the importance of binding books.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) State the need of library committee. Explain the role of a librarian in a library committee.
- b) Explain in detail the principles of scientific management.

Q3) Answer in 300 words (any one)

[15]

- a) What is library budget? List various kinds of library budget and explain any one.
- b) What is meant by stock verification and stock rectification? Discuss various methods of stock verification.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1190

[5210]-202

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 202 : Library Management

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) ग्रंथाच्या कोणत्याही पाच शत्रुंची नावे लिहा.
ब) एच.आर.एम. ची संकल्पना स्पष्ट करा.
क) चांगल्या व्यवस्थापकाच्या गुणांची यादी द्या.
ड) ग्रंथ मांडणीच्या विविध प्रकारांची यादी द्या.
इ) ग्रंथ बांधणीचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
अ) ग्रंथालय समितीची गरज नमूद करा. ग्रंथालय समितीतील ग्रंथपालाची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
अ) ग्रंथालय अर्थसंकल्प म्हणजे काय? ग्रंथालय अर्थसंकल्पाचे विविध प्रकारांची यादी द्या व कोणताही एक प्रकार स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथ मोजणी आणि ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय ते सांगा. ग्रंथ मोजणीच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1191

[Total No. of Pages : 2

[5210]-203

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 203 - Reference Sources

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three)

[15]

- a) What is Almanac
- b) List any five Geographical sources.
- c) What is the need of Bibliography.
- d) Explain indexing sources.
- e) Internet search.

Q2) Write answers in 100 words (any one)

[10]

- a) Write a detailed note on year books.
- b) Discuss 'Reference interview' in detail.

Q3) Write answers in 300 words (any one)

[15]

- a) What is user education? Explain user education programme for public library.
- b) What are directories? Explain criterias for evaluating directories.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1191

[5210]-203

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) अल्मनॅक (पंचाग) म्हणजे काय ?
ब) पाच भौगोलिक माहिती साधनांची यादी द्या.
क) ग्रंथसूची ची गरज काय आहे ?
ड) निर्देश साधने (Indexing sources) स्पष्ट करा.
इ) 'इंटरनेट शोध'
- प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
- अ) 'वार्षिके' यावर सविस्तर टीप लिहा.
ब) 'संदर्भ मुलाखत' यावर सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दात उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]
- अ) उपयोजक प्रशिक्षण म्हणजे काय ? सार्वजनिक ग्रंथालयात दिले जाणारे उपयोजक प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
ब) 'डिरेक्टरी' काय आहेत ? डिरेक्टरी मूल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1192

[Total No. of Pages : 2

[5210]-204

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 204 : Organisation of Information & Services

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three)

[15]

- a) Define information storage & Retrieval.
- b) Write a short note on uniterm indexing.
- c) What are the different kinds of Abstracts.
- d) State the need for translation service
- e) State the objectives of BARC.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain with the help of a neat diagram the process of SDI.
- b) What do you mean by free indexing? Explain KWIC, KWAC & KWOC indexing in detail.

Q3) Write answers in 300 words (any one)

[15]

- a) Discuss in detail objectives and publications of NISCAIR.
- b) What do you mean by Pre-co-ordinate indexing. Explain Chain Indexing in detail.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1192

[5210]-204

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 204 : Organisation of Information & Services

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही तीन) [15]
अ) माहिती संचय व प्रतिप्राप्ती (ISR) ची व्याख्या द्या.
ब) Uniterm Indexing वर थोडक्यात टीप लिहा.
क) सार (Abstract) चे प्रकार विशद करा.
ड) अनुवाद सेवा ची गरज नमूद करा.
इ) BARC ची उद्दिष्ट्ये नमूद करा.
- प्रश्न 2) प्रत्येकी 100 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [10]
अ) निवडक माहितीचे प्रसारण (SDI) सचित्र स्पष्ट करा.
ब) मुक्त निर्देशन (Free Indexing) म्हणजे काय? KWIC, KWAC & KWOC निर्देशन पध्दती स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]
अ) NISCAIR यांच्या उद्दिष्ट्यांची व प्रकाशनाची चर्चा करा.
ब) पूर्व समन्वय निर्देशन पध्दती म्हणजे काय? Chain Indexing पध्दती सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1193

[Total No. of Pages : 2

[5210]-205

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 205 : Knowledge Organisation (B) Theory

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three)

[15]

- a) State any five differences between Enumerative and Analytico-Synthetic scheme of classification.
- b) Explain fundamental category 'Personality'.
- c) Write a brief biography of Melvil Dewey.
- d) State any five salient features of colon classification.
- e) Write a note on Relative Index of DDC.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Write a detailed note on principles of facet sequence.
- b) Explain salient features of UDC.

Q3) Write answer in 300 words (any one)

[15]

- a) Write a detailed note on DDC.
- b) Explain contribution of CRG, ISKO and FID-CR in classification research.

Total No. of Questions : 3]

P1193

[5210]-205

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL - 205 : Knowledge Organisation (B) Theory

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
अ) परिगणात्मक व विश्लेषण संश्लेषणात्मक वर्गीकरण पध्दतीतील कोणतेही पाच फरक सांगा.
ब) मूलभूत पैलू 'व्यक्तित्व' स्पष्ट करा.
क) मेलविल ड्युई घ्यांची चरित्रात्मक माहिती द्या.
ड) कोलन वर्गीकरणाची कोणतेही पाच ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करा.
इ) डी.डी.सी. वर्गीकरण पध्दतीतील सापेक्ष निर्देश यावर टीप लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
अ) पैलू क्रमाच्या तत्वांवर (Principles of Facet sequence) सविस्तर टीप लिहा.
ब) युडीसी वर्गीकरणाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
अ) डी.डी.सी वर सविस्तर टीप लिहा.
ब) वर्गीकरणाच्या संशोधनातील सी.आर.जी (CRG) आय.एस.के.ओ. (ISKO) व एफ.आय.डी.सी.आर. (FID-CR) या संस्थांचे योगदान स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1194

[Total No. of Pages : 2

[5210]-206

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 206 - Document Description : B (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three)

[15]

- a) Write short note on C.C.F.
- b) Describe metadata.
- c) What is centralized catalogueing?
- d) What is ISBD(M)?
- e) What is co-operative catalogueing.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Explain the subject catalogueing and explain chain procedure of deriving subject heading.
- b) What are the problems in catalogueing of non-print reading material.

Q3) Write answer in 300 words (any one)

[15]

- a) Write an essay on history of catalogue code.
- b) Explain the need, purpose and use of union catalogue.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1194

[5210]-206

B.Lib I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

BL : 206 - Document Description : B (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]
- अ) सी.सी.एफ. वर थोडक्यात टीप लिहा.
ब) मेटाडेटाचे वर्णन करा.
क) केन्द्रीय तालिकीकरण म्हणजे काय?
ड) आय.एस.बी.डी. (एम) म्हणजे काय?
इ) सहकारी तालिकीकरण म्हणजे काय?
- प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
- अ) विषय तालिकीकरण स्पष्ट करा आणि विषय शीर्षक निवडण्याची शृंखला पध्दत स्पष्ट करा.
ब) ग्रंथेतर वाचन साहित्याचे तालिकीकरणातील समस्या काय?
- प्रश्न 3) 300 शब्दात उत्तर लिहा : (कोणतेही एक) [15]
- अ) तालिका संहितांच्या इतिहासावर निबंध लिहा.
ब) संयुक्त तालिकेची गरज, हेतू व उपयोग स्पष्ट करा.

